

Economische najaarsprognoses 2023: bescheiden herstel na een uitdagend jaar

Brussels, 15 november 2023

De Europese economie is dit jaar aan kracht ingeboet door hoge kosten van levensonderhoud, zwakke buitenlandse vraag en monetaire verkrapping. Hoewel de economische bedrijvigheid zich naar verwachting geleidelijk zal herstellen, stelt de Europese Commissie in haar najaarsprognoses de bbp-groei in de EU naar beneden bij ten opzichte van haar zomerprognoses. Verwacht wordt dat de inflatie in het eurogebied in oktober is gedaald tot het laagste punt in twee jaar en gedurende de prognoseperiode zal blijven dalen.

Groei heeft aan dynamiek ingeboet, maar nog steeds een herstel verwacht

Na een krachtige expansie in het grootste deel van 2022 is het reële bbp tegen het einde van dat jaar gekrompen en in de eerste drie kwartalen van 2023 nauwelijks gegroeid. Naast een zwakke buitenlandse vraag hebben de weliswaar dalende, maar nog steeds hoge inflatie en de verkrapping van het monetaire beleid een zwaardere tol geëist dan eerder werd verwacht. De meest recente bedrijfsindicatoren en enquêtegegevens voor oktober wijzen ook in het vierde kwartaal van dit jaar op een gematigde economische bedrijvigheid, tegen de achtergrond van toegenomen onzekerheid. Al met al gaat de najaarsprognose uit van een bbp-groei in 2023 van 0,6 % in zowel de EU als de eurozone, dat is 0,2 procentpunt lager dan de zomerprognose van de Commissie.

De economische bedrijvigheid zal naar verwachting geleidelijk aantrekken naarmate de consumptie herstelt als gevolg van een nog steeds robuuste arbeidsmarkt, een aanhoudende loongroei en een aanhoudende daling van de inflatie. Ondanks een strikter monetair beleid zullen de investeringen naar verwachting blijven toenemen, ondersteund door over het algemeen solide bedrijfsbalansen en de herstel- en veerkrachtfaciliteit. In 2024 zal de bbp-groei in de EU naar verwachting stijgen tot 1,3 %. Dit is nog steeds een verlaging met 0,1 procentpunt ten opzichte van de zomerprognose. In het eurogebied zal de bbp-groei naar verwachting iets lager liggen, namelijk 1,2 %.

Als gevolg van de dalende inflatie en de vertraging van de monetaire verkrapping zal de groei in 2025 naar verwachting aantrekken tot 1,7 % voor de EU en 1,6 % voor de eurozone.

Inflatie op laagste niveau in twee jaar, blijft verder dalen

De inflatie blijft een neerwaartse trend vertonen. Zij is in oktober naar schatting gedaald tot 2,9 % in de eurozone, ten opzichte van de piek van 10,6 % een jaar geleden. Dit is het laagste niveau sinds juli 2021.

Hoewel de daling van de inflatie in het afgelopen jaar voornamelijk het gevolg was van de scherpe daling van de energieprijzen, is zij inmiddels steeds breder gespreid over alle belangrijke verbruikscategorieën, behalve energie en voedsel.

Naarmate de monetaire verkrapping in de hele economie merkbaar wordt, zal de inflatie naar verwachting blijven dalen, zij het in een gematigder tempo, als gevolg van een tragere, maar meer breed gedragen afzwakking van de inflatiedruk op voedingsmiddelen, industrieproducten en diensten. De algemene inflatie in de eurozone zal naar verwachting dalen van 5,6 % in 2023 tot 3,2 % in 2024 en 2,2 % in 2025. In de EU zal de algemene inflatie dalen van 6,5 % in 2023 tot 3,5 % in 2024 en 2,4 % in 2025.

Arbeidsmarkt blijft veerkrachtig

De arbeidsmarkt in de EU bleef in de eerste helft van 2023 sterk presteren, ondanks dat de economische groei vertraagde. In het tweede kwartaal bereikten de participatie- en werkgelegenheidscijfers in de EU het hoogste niveau ooit. In september bedroeg de werkloosheid nog steeds 6 % van de beroepsbevolking, dicht bij het laagste punt ooit.

Hoewel uit de meest recente informatie uit enquêtes blijkt dat de werkloosheid in sommige lidstaten wat is gestegen, zal de arbeidsmarkt gedurende de prognoseperiode naar verwachting veerkrachtig blijven. De werkgelegenheidsgroei in de EU wordt dit jaar geraamd op 1,0 %, alvorens in zowel 2024

als 2025 terug te lopen tot 0,4 %. Verwacht wordt dat het werkloosheidspercentage in de EU in 2023 en 2024 over het algemeen stabiel zal blijven op 6,0 % en in 2025 zal dalen tot 5,9 %. Naar verwachting zullen de reële lonen vanaf volgend jaar positief worden als gevolg van de aanhoudende nominale loongroei en de dalende inflatie.

Overheidstekorten dalen naarmate overheidssteun geleidelijk wordt afgebouwd

De uitfasering van tijdelijke pandemiegerelateerde maatregelen, een verlaging van de subsidies voor particuliere investeringen en een geringere netto budgettaire impact van energiegerelateerde maatregelen zullen naar verwachting de druk op de begrotingssaldi als gevolg van een minder gunstig economisch klimaat en hogere rente-uitgaven compenseren. Daarom wordt verwacht dat het overheidstekort in de EU in 2023 licht zal dalen tot 3,2 % van het bbp. De aanhoudende beperking van de discretionaire begrotingssteun zal het EU-begrotingstekort naar verwachting verder terugbrengen tot 2,8 % van het bbp in 2024 en tot 2,7 % in 2025. De belangrijkste oorzaak van deze daling is de aanzienlijke vermindering van de energiegerelateerde maatregelen volgend jaar en de geleidelijke afschaffing ervan in 2025.

De schuld-bbp-verhouding in de EU zal naar verwachting in 2023 blijven dalen tot 83 %. Dit wordt geschraagd door de hoge inflatie, terwijl de hogere rentetarieven voor nieuwe schuldemissies de rente-uitgaven slechts geleidelijk doen toenemen, gezien de lange gemiddelde looptijd van de overheidsschulden in de EU. In 2024 en 2025 zal de schuldquote zich naar verwachting globaal stabiliseren boven het niveau van 2019 van ongeveer 79 %.

Risico's en onzekerheid nemen toe door geopolitieke spanningen

De onzekerheid en het risico op negatieve gevolgen voor de economische vooruitzichten zijn de afgelopen maanden toegenomen als gevolg van de langdurige aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne en het conflict in het Midden-Oosten. Tot dusver zijn de gevolgen van dit laatste conflict voor de energiemarkten beperkt, maar er bestaat een risico op verstoringen van de energievoorziening, die aanzienlijke gevolgen kunnen hebben voor de energieprijzen, de mondiale productie en het algemene prijsniveau. Ook de economische ontwikkelingen in de belangrijkste handelspartners van de EU, met name China, kunnen risico's met zich meebrengen.

Aan de binnenlandse zijde kan de doorwerking van de monetaire verkrapping doorwegen op de economische bedrijvigheid, en wel gedurende langere tijd en in grotere mate dan in deze prognose wordt voorspeld, aangezien de aanpassing van bedrijven, huishoudens en overheidsfinanciën aan het hoge renteklimaat lastiger zou kunnen blijken dan verwacht. Tot slot illustreren extreme weersomstandigheden zoals hittegolven, branden, droogtes en overstromingen, die op het hele continent en daarbuiten steeds vaker en steeds vaker voorkomen, dat de klimaatverandering dramatische gevolgen kan hebben, niet alleen voor het milieu en de getroffen bevolking, maar ook voor de economie.

Nieuwe kandidaat-lidstaten die voor het eerst onder de prognoses vallen

Deze economische najaarsprognoses hebben voor het eerst betrekking op Bosnië en Herzegovina, Moldavië en Oekraïne, waaraan de Europese Raad vorig jaar de status van kandidaat-lidstaat van de EU heeft toegekend. De Oekraïense economie heeft in 2023 opmerkelijke veerkracht laten zien. Nadat de economische groei in 2022 na de grootschalige invasie van Rusland met een krimp van 29 % was ingestort, zal de groei naar verwachting in 2023 uitkomen op 4,8 %, in 2024 op 3,7 % en in 2025 op 6,1 %.

Dit herstel kan worden toegeschreven aan uitzonderlijk goede oogsten en stimulansen van de regering, plus de onwrikbare steun van internationale partners en de toezegging van de autoriteiten om de macrofinanciële stabiliteit te waarborgen.

Achtergrond

Deze prognoses zijn gebaseerd op een reeks technische aannamen met betrekking tot wisselkoersen, rentetarieven en grondstoffenprijzen tot aan 25 oktober. Voor alle andere nieuwe gegevens, inclusief de aannames over het overheidsbeleid, is bij deze prognoses informatie tot en met 31 oktober meegenomen. Tenzij nieuwe beleidsmaatregelen zijn aangekondigd en voldoende gedetailleerd zijn uitgewerkt, is er bij de prognoses van uitgegaan dat het beleid ongewijzigd blijft.

De Europese Commissie publiceert jaarlijks twee uitgebreide prognoses (in het voorjaar en het najaar) en twee tussentijdse prognoses (in de zomer en de winter). De twee uitgebreide prognoses bestrijken een breed scala aan economische indicatoren voor alle EU-lidstaten, kandidaat-lidstaten, EVA-landen en andere belangrijke geavanceerde en opkomende markteconomieën. De tussentijdse prognoses gaan uit van de jaar- en kwartaalcijfers voor bbp en inflatie in het lopende en het volgende jaar in alle lidstaten, naast geaggregeerde gegevens voor de EU en de eurozone.

In de economische winterprognoses 2024 van de Europese Commissie zullen de bbp- en inflatieprognoses in deze publicatie worden geactualiseerd. Deze zullen naar verwachting in februari 2024 worden gepresenteerd.

Meer informatie

[Volledig document: Economische najaarsprognoses 2023](#)

Volg vicevoorzitter Dombrovskis op Twitter: [@VDombrovskis](#)

Volg commissaris Gentiloni op Twitter: [@PaoloGentiloni](#)

Volg DG ECFIN op Twitter: [@ecfin](#)

IP/23/5743

Quotes:

Dit was een uitdagend jaar voor de economie van de EU, die is gekrompen door de gevolgen van de Russische oorlog in Oekraïne, de zwakke mondiale vraag en de hogere consumentenprijzen. Na een zeer zwakke groei dit jaar kunnen we verwachten dat de groei in 2024 weer licht zal aantrekken, mede dankzij de sterke arbeidsmarkt en de aanhoudende daling van de inflatie. We worden echter nog steeds geconfronteerd met een zeer onzeker geopolitiek landschap, dat nu nog onzekerder wordt door het conflict in het Midden-Oosten. Ondanks onze veerkracht bij opeenvolgende schokken moet de economie van de EU ook het hoofd bieden aan langlopende structurele uitdagingen. Daarom moeten de lidstaten de hervormingen en investeringen in hun herstel- en veerkrachtplannen dringend volledig uitvoeren.

Valdis Dombrovskis, uitvoerend vicevoorzitter voor een economie die werkt voor de mensen - 15/11/2023

We naderen het einde van een uitdagend jaar voor de economie van de EU. De sterke prijsdruk en de monetaire verkrapping die nodig zijn om deze in te dammen, alsook de zwakke mondiale vraag, hebben hun tol geëist van huishoudens en bedrijven. Voor 2024 verwachten we een bescheiden opleving van de groei, aangezien de inflatie verder afneemt en de arbeidsmarkt veerkrachtig blijft. Mede dankzij de faciliteit voor herstel en veerkracht zullen de investeringen blijven toenemen. De overheidsschuld en de overheidstekorten zullen naar verwachting verder dalen, maar geleidelijker. Het zich ontwikkelende conflict in het Midden-Oosten heeft tot dusver beperkte economische gevolgen buiten de regio gehad, maar door de toegenomen geopolitieke spanningen zijn de onzekerheid en de risico's dat de prognoses vertroebeld raken verder vergroot.

Paolo Gentiloni, commissaris voor Economie - 15/11/2023

Contactpersoon voor de pers:

[Veerle NUYTS](#) (+32 2 299 63 02)

[Marajke SLOMKA](#) (+32 2 298 26 13)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)

Related media

 [Autumn Economic Forecast 2023](#)

 [Press conference by Paolo Gentiloni, European Commissioner, on Autumn 2023 Economic Forecast](#)